

LŠTA 2020 M. VEIKLOS ATASKAITA

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos (LŠTA) veiklos kryptis ir apimtis nustato įstatai, o konkrečius darbus padiktuoja šilumos ūkyje vykstantys procesai, LŠTA narių keliamos problemos arba poreikiai ir atitinkami LŠTA tarybos įpareigojimai.

2020 m. į asociaciją įstojo UAB „Artakija“ ir metų pabaigoje narių skaičius siekė 51 t.y. 36 tikrieji asociacijos nariai (šilumos tiekimo įmonės) ir 15 asocijuotų narių (tai kitos šilumos ūkio sektoriuje veikiančios įmonės). Asociacijoje 2020 metų pabaigoje dirbo 8 darbuotojai.

Šilumos kainodaros ir reguliavimo tobulinimas

LŠTA aktyviai dirbo šilumos kainodaros formavimo srityje. Pagrindinis dėmesys buvo skirtas Šilumos ūkio įstatymo 32 str. pakeitimų pasiūlymų formulavimui, pastatų ir pasiūlymų rengimui Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2009 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ pakeitimo projektui bei Šilumos kainų nustatymo metodikos principų aprašo, patvirtinto LR Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 889, teisinio statuso išlaikymo (VERT iniciatyva norėta aprašą paskelbti netekus galios). Šiais klausimais tiesiogiai pasitarimuose ir el. susirašinėjimo būdu bendrauta su Energetikos ministerijos, VERT specialistais ir aukščiausiais vadovais.

2020 m. VERT viešam derinimui antrą kartą paskelbus Šilumos kainų nustatymo metodikos pakeitimo projektą, LŠTA pateikė pastabas ir pasiūlymus, atsižvelgus į CŠT įmonių pozicijas, savo raštais (2020-10-30 LŠTA raštas Nr. 118; 2020-11-05 LŠTA raštas Nr. 121).

VERT nagrinėja gautas gausias ir prieštaringas rinkos dalyvių pastabas – žada paskelbti projektą iki 2020 m. pabaigos. NŠG atstovai reikalauja griežčiau atskirti šilumos gamybą nuo perdavimo!

Pasiūlymai su Šilumos ūkio įstatymo pataisomis kainodaros klausimais Energetikos ministerijai siūsti neoficialiai, bendradarbiaujant su ministerijos specialistais.

Šilumos gamybos, perdavimo, mažmeninio aptarnavimo, karšto vandens tiekimo ir atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo veiklų lyginamosios analizės aprašo, patvirtinto Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-219 „Dėl Šilumos gamybos, perdavimo, pardavimo, karšto vandens tiekimo ir atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo veiklų lyginamosios analizės aprašo patvirtinimo“, pakeitimo projektas, kuriam LŠTA teikė pastabas ir pasiūlymus savo 2020-07-22 raštu Nr. 81. Taip pat LŠTA 2020-07-20 suorganizavo pasitarimą su VERT atstovais dėl pasiūlymų iš esmės keisti aprašo redakciją, siūlant atsisakyti nekorektiškų lyginamųjų rodiklių. Patvirtinus projektą, buvo atsisakyta šilumos nuostolių ir vidutinio darbo užmokesčio lyginamųjų rodiklių.

LŠTA taip pat savo raštu 2020-08-03 raštu Nr. 88 teikė esminius pasiūlymus dėl Ūkio subjektų technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. sausio 29 d. nutarimu Nr. O3-6, pakeitimo, dalyvavo diskusijoje, tačiau VERT atsisakė iš esmės keisti aprašo nuostatas ir liko prie simbolinių korekcijų, kurios buvo VERT patvirtintos 2020 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. O3E-1251.

Šilumos ūkio įstatymo pataisos

- Parengta **Šilumos ūkio įstatymo koncepcija**, kurioje atsispinti kainodaros pokyčiai, santykiai su NŠG, pastatų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros pakeitimai, apskaitos prietaisų įrengimas, rodmenų surinkimas ir sąnaudų padengimas, šilumos punktų nuosavybės ir kiti klausimai.

- LŠTA pasiūlymai „Vilniaus šilumos tinklai“ iniciatyva TGS Baltic rengtai Šilumos ūkio įstatymo koncepcijai (tarybos nariams pristatyta 2020-06-04 d.), **Šilumos ūkio įstatymo projektui**, išdėstančiam įstatymą nauja redakcija.
- LŠTA parengtos principinės šilumos ūkio įstatymo nuostatos, kurios rugsėjo mėn. išplatintos LŠTA tarybai ir TGS su siūlymu įvertinti jas ir papildyti ŠŪĮ redakcija.
- Pakartotinai suformuluota 30 nuostatų ŠŪĮ reformai, ir jų pagrindu papildytas ŠŪĮ projekto redakcija, kurią neoficialiai išplatino EM. Šie LŠTA pasiūlymai išplatinti LŠTA tarybai 2020-12-10.
- LŠTA tarybos pritarimu nuspręsta sukurti darbo grupę ir apjungiant TGS bei LŠTA parengtus ŠŪĮ projektus išgryninti svarbiausias nuostatas, dėl kurių įgyvendinimo kreiptis į EM ir LRS.

LR Seime, komitetuose, darbo grupėse varstyti įstatymų projektai, kuriems pastabas teikė ir LŠTA:

- **Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas.** Projektas užregistruotas dar 2018 m. LŠTA iniciatyva, siekiant darnios ir tvarios konkurencijos tarp CŠT ir NŠG, sistemoje išsaugant visus reikiamus šilumos gamybos įrenginius ir ilguoju laikotarpiu sudarant prielaidas šilumos kainos mažėjimui. 2020 LŠTA LR Seime atstovavo LŠTA narių poziciją ir gynė Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto tikslingumą bei poreikį. Atstovavo LR Seimo Ekonomikos komitete ir LR Seimo Energetikos ir darnios plėtros komisijoje. Užregistruotas projektas kol kas LRS ir buvo sutarta laukti kitų ŠŪĮ pataisų ir viską vertinti kompleksiskai.
- **Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 1, 4 IR 10¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas,** užregistruotas grupės Seimo narių, siekiant riboti pigaus biokuro iš trečiųjų šalių importą į Lietuvą. LŠTA raštu kreipėsi į Seimo narius ir kitas valstybės įstaugas, siekdama, kad nebūtų pažeista konkurencija ir nenukentėtų šilumos vartotojai, nes brangesnio kuro naudojimas tiesiogiai įtakos šilumos kainos didėjimą. LŠTA raštai institucijoms 2020-10-16 raštas Nr. 113, 2020-10-16 raštas Nr. 114, 2020-10-15 raštas Nr. 112 Konkurencijos tarybai. Konkurencijos taryba rengia tyrimą šiuo klausimu.
- 2020-06-04 LR Seimas priėmė **Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 8, 11 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymą,** kuriuo reglamentuota, kad visi nauji atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai, skaitikliai ir dalikliai butuose įrengiami su nuotoliniu nuskaitymu. Taip pat geriamojo vandens atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų, įrengtų prieš karšto vandens ruošimo įrenginį, rodmenis turi būti galima nuskaityti nuotoliniu būdu. Įtvirtintas reikalavimas Savivaldybių tarybos ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba užtikrina, kad būdas, kaip yra nuskaityti atsiskaitomųjų prietaisų duomenys, neturėtų įtakos apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio dydžiui.

LŠTA teikė pastabas įstatymo projektui, organizavo konsultacijas, vyko tarpinstituciniai pasitarimai, siekiama ES ar kitų fondų parama skaitmenizavimui. LŠTA pravedė eilę vebinarų (mokymų, pasitarimų), kuriuose nagrinėti CŠT sistemų skaitmenizavimo aspektai, patirtis ir perspektyvos.

Tikslinė ES Struktūrinių fondų 2014-2020 parama

Metų pradžioje LŠTA atstovai buvo įtraukti į 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos komiteto sudėtį. Nariai informuoti apie posėdžiuose pristatytą medžiagą.

1 priedas

Gegužės mėnesį LŠTA išreiškė prieštaravimą, kad mažinamas priemonės „Nedidelės galios biokuro kogeneracijos skatinimas“ finansavimas, lėšas nukreipiant „gaminančių vartotojų“ skatinimui ir elektros skirstomojo tinklo modernizavimui. Energetikos ministerija reaguodama pateikė atsakymą, kuriame patikino, kad biokogeneracijos skatinimas išlieka prioritetas, dėl papildomų lėšų skyrimo poreikio ketinama diskutuoti su Finansų ministerija ieškant galimybės skirti papildomų.

Taip pat rugpjūčio mėnesį po įvykusio kvietimo pagal priemonę „Nedidelės galios biokuro kogeneracijos skatinimas“ LVPA vyko baigiamojo vertinimo aptarimo darbo grupės posėdis. LŠTA balsavo prieš paramos skyrimą NŠG, ketinamam Alytaus mieste įrengti 13,5 MW biokogeneracinę jėgainę. Bei atkreipė dėmesį dėl AB „Klaipėdos energija“ ir AB „Kauno energija“ paraiškų ORC tipo jėgainėms įrengti atmetimo. Deja, bet posėdžio metu buvo pritarta LVPA vertinimo rezultatams. 2020-09-10 d. LŠTA išsiuntė oficialų raštą Energetikos ministrui.

Per ataskaitinius metus buvo nuolat siunčiami raštai valdžios institucijoms dėl paramos tęstinumo senų biokuro katilų keitimo naujais, šilumos tiekimo tinklų modernizavimo priemonėms.

Tikslinė ES Struktūrinių fondų 2021-2027 parama

Per 2020 metus LŠTA bendradarbiavo su Energetikos ministerija teikiant siūlymus ruošoms gairėms **dėl 2021-2027 m. ES struktūrinės paramos prioritetinių paramos investicinių krypčių šilumos sektoriuje.**

Kovo 13 d. pirminis Programos projektas pateiktas neformaliai derinti Europos Komisijai. 2020 m. balandžio 8 d. EK pateikė pastabas Programos projektui. Atsižvelgus į pastabas š. m. liepos mėnesį atsakingos institucijos Europos Komisijai pristatė antrąjį Programos projektą. Rugpjūčio pabaigoje Finansų ministerija viešajai konsultacijai su visuomene pateikė 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos Lietuvai projektą. LŠTA išsiuntė raštą pabrėžiant, jog parama šilumos ūkio infrastruktūros modernizavimo priemonėms turi būti numatyta subsidijų, o ne finansų inžinerijos forma.

Rugsėjo 17 d. LŠTA išsiuntė raštą dėl paramos CŠT tinklų modernizavimui ir plėtrai tęstinumo. Lapkričio pabaigoje Energetikos ministerija atsakė, kad atsižvelgiant į nacionalinius energetikos prioritetus orientuotas investicijas, nenumatoma remti ir investuoti į tokias veiklas kaip tradicinį centralizuoto šilumos tiekimo tinklų modernizavimą (vamzdžių keitimą) bei plėtrą.

Lapkričio 16 d. energetikos viceministras viešai pristatė energetikos srities artimiausio dešimtmečio investicines kryptis, bei buvo išplatintas Energetikos ministerijos dalies į Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (RRF) plano projektas. LŠTA reaguodama į pateiktus planus išsiuntė raštą „Dėl pasiūlymų energetikos ministerijos RRF plano projektui“, kuriame asociacija dar kartą prašė Energetikos ministerijos koreguoti priemones ir numatyti finansavimą CŠT tinklų modernizavimui ir naujų vartotojų prijungimui. Taip pat išplatino socialiniams partneriams pažymą bei išsiuntė oficialų raštą valdžios institucijoms, kviečiant įsigilinti į Lietuvos energetikos struktūrą, įvertinti jos vystymosi perspektyvas ir atsižvelgiant į viešąjį bendrą interesą, pagal Šiaurės šalių pavyzdį, decentralizuotą energetiką tvariai derinti su energetikos sektorių optimizavimu bei integravimu. Tuo tikslu siūlomos RRF plano pagrindinės remiamos investicinės kryptys energetikoje:

1. Vietinis elektros generavimas ir susijusios elektros infrastruktūros vystymas - prasmingas ir skatintinas visų rūšių objektuose.
2. Lietuvoje centralizuotai tiekama šiluma atitinka ES nustatytus efektyvumo kriterijus, gaminama daugiausiai iš atsinaujinančių išteklių ir tinka net A++ klasės pastatams, todėl jos

pakeitimas kitais atsinaujinančiais ištekliais neracionalus ir beprasmis viešojo intereso požiūriu.

3. Šilumos gamyba ir karšto vandens ruošimas iš atsinaujinančių išteklių remtinai tik pastatuose, kurie neprijungti prie CŠT sistemų, tačiau keičiant jų aprūpinimo šiluma būdą, kaip ir kiti atsinaujinantys energijos išteklių vienodomis sąlygomis turi būti remiami ir prijungimo prie efektyvių CŠT sistemų alternatyva.

Siūloma atitinkamai pakoreguoti EM teikimus pasiūlymus Nacionalinio RRF plano investicines kryptis.

Lapkričio 23 d. LŠTA organizavo šilumos tiekimo įmonių ir ekspertų nuotolinį pasitarimą dėl svarstytinų (galimų) CŠT investicijų ir paramos priemonių formavimo bei lėšų poreikio identifikavimo laikotarpiui 2021-2030 m., pagal planuojamas remtinių veiklų kryptis. Susitikime taip pat dalyvavo atstovai iš KTU, VGTU, LEI, UAB Ekotermija, UAB Teisingi energetikos sprendimai, UAB Energy Advice, UAB Terma.

LAAIF 2020-2023

2020 m. balandžio 9 d. LŠTA organizavo nuotolinį susitikimą su Aplinkos ministerijos ir APVA atstovais, buvo aptarti technologiniai sprendimai oro taršos mažinimui bei paramos kriterijai naujai ruošiamai LAAIF programos priemonei „Projektų, susijusių su eksploatuojamų 1 – 50 MW šiluminės galios vidutinių kietųjų kurą deginančių įrenginių išmetamų dujų valymo įrenginių ar kitų taršos mažinimui skirtų technologijų diegimu ir (ar) modernizavimu“. Po susitikimo LŠTA išsiuntė raštą Aplinkos ministerijai su siūlymais dėl galimų technologinių sprendimų oro taršo mažinimui bei preliminariomis tokių projektų įgyvendinimo kainomis. Finansavimo kryptis buvo patvirtintos birželio mėnesį, o po įvykusio kvietimo rugsėjo 11 d. iš ŠT įmonių buvo pateiktos tik 2 paraiškos.

Klimato kaitos programa 2020 m.

Buvo tęsiamas finansavimas pagal 2019 metais LŠTA inicijuotas priemones:

1.2.4 priemonė Saulės energijos technologijų, šilumos siurblių ir šilumos saugyklų panaudojimo centralizuotais tinklais tiekiamos šilumos energijai gaminti skatinimas, pakeičiant iškastinio kuro naudojimą .

1.1.2 priemonė „Daugiabučių namų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimas.

2020 m. birželio 1 d. APVA paskelbė kvietimą teikti paraiškas saulės energijos technologijų, šilumos siurblių ir šilumos saugyklų panaudojimo centralizuotais tinklais tiekiamos šilumos energijai gaminti skatinimas, pakeičiant iškastinio kuro naudojimą. Numatyta 6 mln Eur. finansavimo dydis.

LŠTA dalyvavo formuojant kvietimo turinį, parengė eilę skaičiuoklių ir ekonominių skaičiavimų tokių technologijų diegimui analizuoti. Pravesti keli webinarai LŠTA nariams, supažindinant su naujomis technologijomis ir jų rodikliais.

2020 metų lapkričio pabaigoje Aplinkos ministerijai buvo išsiųstas raštas „Dėl pastatų šilumos punktų ir įrenginių finansavimo galimybių prisijungiant prie CŠT sistemų“. LŠTA prašė paramą iš Klimato kaitos ir kt ES finansavimo fondų skirti ir šilumos punktams, prijungiant naujus vartotojus prie CŠT tinklų.

Lapkričio 9 d. išsiųstas raštas Konkurencijos tarybai „Dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų pažeidimo“. Skundžiamos KKP Aprašo nuostatos

I priedas
dėl paramos skyrimo saulės energijos technologijų, šilumos siurblių ir šilumos saugyklų panaudojimui šilumos energijai gaminti, karštam vandeniui ruošti ir (ar) elektros energijai gaminti atnaujintuose (modernizuotuose) daugiabučiuose namuose, neprijungtuose prie centralizuotos šildymo sistemos. Konkrečioms technologijoms suteikiamas aiškus prioritetas, nors CŠT būdu teikiama šiluma būtų rentabilė tiek vartotojų, tiek ir CŠT atžvilgiu.

Lapkričio 13 d. Aplinkos ministerijai išsiųstas raštas „Dėl finansavimo daugiabučių namų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimui“. LŠTA dar kartą siūlo paramos „mažajai renovacijai“ priemonių ir sąlygų pakeitimus, kurie leistų sklandžiai panaudoti Priemonei skirtas lėšas daugiabučių namų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimui.

Taip pat LŠTA informavo narius apie galimybę atnaujinti tiek savo administracinius tiek gamybinės paskirties (katilines ir pñš.) pastatus) gavus paramą pagal priemonę „Privačių juridinių asmenų visuomeninės ir gamybinės paskirties pastatų atnaujinimui (modernizavimui)“

Santykių su NŠG suregulavimas ir susijusių teisės aktų tobulinimas

- Per 2020 metus vyko dalykinis bendravimas su LNŠGA;
- Rastas sutarimas dėl bendrų CŠT sektoriaus kryptių (LNŠGA remia paramos galimybes CŠT tinklams, nepitaria individualių AEI diegimui pas vartotojus pastatuose, LŠTA palaikė inicijuojant WACC metodikos pakeitimus ir t.t.).
- LŠTA iniciatyva užregistruotas Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas riboja naujų NŠG atėjimą į rinką;
- LŠTA balsavo prieš naujos biokogeneracijos įrengimą Alytaus miesto CŠT sistemoje su 80 proc. parama.
- Parengti ir pateikti siūlymai Šilumos ūkio įstatymo pakeitimui, siekiant santykių suregulavimo konkurencinėje aplinkoje;
- Buvo siekiama interesų suderinimo VERT paskelbus Naudojimosi šilumos perdavimo tinklais sąlygų sąvado pakeitimo projektą. Projekto svarstymas vis dar vyksta. Atsižvelgta į LŠTA prašymą neskubėti, nes projektui nepitarė CŠT įmonės.

Naujų (grįžtančių) šilumos vartotojų pritraukimo į CŠT sistemas skatinimas

LŠTA vedė diskusijas, pokalbius su VERT atstovais dėl ilgalaikės stabilios šilumos kainos įteisinimo naujiems ar buvusiems vartotojams, kurie prisijungia prie CŠT tinklų ir įsipareigoja paslauga naudotis ilgą laiką (5-10 m.) Dalis CŠT įmonių jau derasi su potencialiais dideliais šilumos vartotojais dėl prijungimo (Radviliškio šiluma, Ukmergės šiluma, kt.). VERT siūlė keisti ŠŪĮ nuostatas šiuo klausimu.

Informacinė švietėjiška veikla

- Kiekvieną pirmadienį parengiamos ir išplatinamos Informacinės suvestinės (iš viso parengta 50 IS per 2020 m.);
- Kiekvieną pirmadienį ir papildomai pagal poreikį kitomis dienomis nariai kviečiami svarbiausius klausimus aptarti video konferencijų metu (iš viso virš 60 video konferencijų per 2020 m.). Pažymėtinas didelis susidomėjimas rengiamais webinarais – dažnai jungiasi apie 80 CŠT įmonių darbuotojų.
- Surengti nuotoliniai mokymai CŠT įmonių darbuotojams („Įmonių finansinių rodiklių analizė ir vertinimas“, „Ikiteisminis skolų išieškojimas ir supaprastintas teismo procesas“, „Nauji

dokumentų valdymo reikalavimai privačiam sektoriui. Rengimas, tvarkymas ir apskaita. Pakeitimai ir aktualijos nuo 2020-06-30“,

- Informacijos sklaida El laiškais ir pranešimais su aktualiausia informacija nariams;
- Svarbiausia informacija saugoma uždaroje www.lsta.lt skiltyje.
- Interneto svetainės nuolatinis administravimas ir susistemintos informacijos patalpinimas;
- TNS spaudos apžvalgos susistemimas ir siuntimas nariams kiekvieną darbo dieną.

Informacijos talpinimas uždaroje narių zonoje

Prisijungus prie LŠTA uždaros narių zonos galima rasti:

- Pagrindines aktualijas, skirtas tik LŠTA nariams (talpinama pagal data), kurios nepateiktos pagrindinėje „Naujienu“ skiltyje
- Visų asociacijos siunčiamų ir gaunamų registruotų raštų registrą (galimybė parsisiųsti dokumentus, atlikti paiešką pagal data, siuntėją ir kt.)
- Skiltyje „Naudinga INFO“ talpinama informacija pagal temas (galima rasti apžvalgas, skaičiuokles, suvestinius duomenis – „sukonkretintą informaciją“, skaidres, studijas, literatūrą, teismų praktiką, aktualią informaciją iš užsienio projektų).
 - Mobilaus šildymo būdų apžvalga ir panaudojimas vidutinio daugiabučio karšto vandens tiekimui;
 - Saulės elektrinių ekonominės analizės skaičiuoklė;
 - Naujų vartotojų prijungimo naudos įsivertinimo skaičiuoklė;
 - Ekspertinė informacija dėl vamzdynų keitimo ir remontų kampanijos;

Techninių teisės aktų tobulinimas

Techninių teisės aktų analizė, pastabų ir pasiūlymų teikimas.

- **Katilinių įrenginių įrengimo taisyklės**, patvirtintos energetikos ministro, 2016 m. rugsėjo 19 d. įsakymu Nr. 1-249. Taisyklės 2020 m. liepos 17 d. išdėstytos nauja redakcija, įvertintas LŠTA siūlymą aiškiau reglamentuoti, kokio dydžio šilumos tiekimo įmonėse (objektuose) turi būti kaupiamos energijos išteklių rezervinės atsargos pagal Energetikos įstatymo reikalavimus (*Energetikos įmonei priklausančiose katilinėse, gaminančiose skirtą parduoti šilumos energiją, kurių šilumos energijos gamybos įrenginių maksimali per paskutinius 3 metus panaudota bendra galia yra didesnė kaip 5 MW ir (ar) kurių šilumos energijos gamybos bendra galia vienoje aprūpinimo šiluma sistemoje yra didesnė kaip 5 MW*)

- **Energijos išteklių rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo taisyklės**, patvirtintos energetikos ministro 2013 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1-227. Įvertintas LŠTA siūlymą aiškiau reglamentuoti, kokio dydžio šilumos tiekimo įmonėse (objektuose) turi būti kaupiamos energijos išteklių rezervinės atsargos pagal Energetikos įstatymo reikalavimus.
- **Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės**, patvirtintos energetikos ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 1-297. LŠTA laikosi pozicijos, kad šios taisyklės privalo būti iš esmės perrašytos nauja redakcija. 2020 m. Energetikos ministerija šiemet atliko vieną pakeitimą, kuris iš esmės reglamentuoja tik naujos informacijos pateikimą šilumos vartotojams išrašomose sąskaitose ar mokėjimo pranešimuose.
- Įsakymas Dėl LR ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 1 d. įsakymo Nr. 4-523 „Dėl teisinio metrologinio reglamentavimo sritims priskirtų matavimo priemonių grupių ir laiko intervalų tarp periodinių matavimo priemonių patikrų sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo. Vilniaus šilumos tinklų iniciatyva, LŠTA kreipėsi į Ekonomikos ir inovacijų ministeriją su prašymu atlikti pakeitimus, reglamentuojant, kad vidaus šildymo sistemų papildymo skaitiklių laiko intervalas tarp periodinių patikrų turėtų būti ne mažesnis nei 6 metai, kaip ir karšto vandens skaitiklių butuose. Po konsultacijų su ministerija ir Metrologijos inspekcija 2020 m. spalio 7 d. priimti LŠTA prašyti pakeitimai, kurie vien Vilniaus šilumos tinklams leis sutaupyti apie 15 tūkst. Eur. per metus. Darant prielaidą, kad VŠT aptarnauja 1/3 Lietuvos vartotojų, tuomet galima teigti, kad sutaupymas per visą sektorių Lietuvos mastu sudarys apie 45 tūkst./metus Eur.
- **Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros tvarkos aprašas**, patvirtintas energetikos ministro 2009 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. 1-229 „Dėl pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“. LŠTA iniciatyva atlikti aprašo pakeitimai, reglamentuojantys, kad *šilumos punktų kartu su šildymo ir karšto vandens sistemomis eksploatavimo / priežiūros sąnaudos, įskaitant remonto darbus reikalingas medžiagas, atsargines dalis ir įrengimus, kurios nėra įskaičiuotos į šilumos ir karšto vandens sistemos eksploatavimo tarifą, apmoka daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai proporcingai jų daliai bendroje dalinėje nuosavybėje*. Tai reiškia, kad už šilumos punktų remontą, kurio sąnaudos nepadengiamos eksploatacijos tarifu, privalo apmokėti šilumos punkto naudotojai, t.y., to namo gyventojai, nepriklausomai kam nuosavybės teise priklauso įrenginys. Taip pat pakeitimu numatyti griežtesni reikalavimai pastatų šildymo sistemų priežiūrėtojams: šilumos punkto veikimo parametrų kontrolė, šilumokaičių praplovimas cheminiu būdu, šildymo ir karšto vandens šilumokaičio sandarumo bandymas ir t.t.

Kuro ir galių rezervavimo poreikių reglamentavimo atnaujinimas

LŠTA dar 2019 m. lapkričio mėn. kreipėsi į Energetikos ministeriją ir VERT, informuodama, kad rezervinio kuro ir rezervinių galių užtikrinimo reikalavimai neatitinka šių dienų esamos padėties (yra NŠG, dujas pakeitė biokuras ir pan.). Po pasitarimo su institucijomis, buvo nuspręsta atlikti EM taisyklių pakeitimus ir aiškiai reglamentuoti, kuriems įmonių objektams yra privalomas kuro rezervas taisyklių nustatyta tvarka. Be kita ko, 2020 m. LŠTA aktyviai dirbo, kad DNR plane, skirtame ekonomikos gaivinimui po pirmojo karantino, būtų numatytos priemonės rezervinių įrenginių ir susijusiai įrangai finansavimo.

Kadangi rezervinio kuro saugojimo sąlygas nustato Energetikos įstatymas EM-jai pateikti siūlymai dėl šių nuostatų keitimo.

„Žaliosios“ šilumos sertifikatai

LŠTA iniciavo „žaliosios“ šilumos sertifikavimo sistemos sukūrimą. „Planas min“ yra sudaryti teisinės priemonės šilumos tiekėjui išduoti savo klientams sertifikatą apie šilumos kilmę. „Planas max“ – sertifikatų prekyba tarp atskirų šilumos tiekėjų ar net ES valstybių. Paskutinis pasitarimas įvyko tarp EM ir Baltpool rugsėjo 4 d.

Karšto vandens tiekimo suregulavimas

LŠTA siūlymai valstybės institucijoms pakeisti teisės aktus (ŠŪĮ, GVTNTPI, CK ir t.t.), kad ŠŪĮ I apsirūpinimo KV būdas (su KV tiekėju) būtų panaikintas. GV tiekėjas įrengia geriamojo vandens skaitiklius (ŠV ir KV) butuose ir atsiskaito už visą pateiktą buitiniam vartotojui vandenį. Laukiama Geriamojo vandens direktyvos pakeitimų, tuomet direktyvos nuostatų perkėlimas į Lietuvos TAR turėtų dalį probleminių klausimų išspręsti. LŠTA atstovas buvo įtrauktas į LR Seimo Energetikos ir darnios plėtros komisijos sudarytą darbo grupę. Joje teikė savo siūlymus, sprendžiant karšto vandens problematiką (pvz., kaip tinkamai reglamentuoti 2-ąjį kv apsirūpinimo būdą). EM nusiųsti pasiūlymai iš esmės atsisakyti karšto vandens tiekėjo statuso ŠŪĮ ir reglamentuoti privalomą viso vandens ir šilumos paskirstymą pastate, skaitiklių įrengimo principus ir atsiskaitymo tvarką.

Biokuro saugojimo apimčių didinimas ir priešgaisrinių taisyklių tobulinimas, įvertinant gaisrų prevenciją.

LŠTA parengė Bendrųjų gaisrinės saugos taisyklių pakeitimus, joms pritarė LITBIOMA ir LNŠGA. Susipažindintas Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas, tačiau reikalingi papildomi duomenys, departamentas mato rizikų taisyklių pakeitimams priimti. Atsargumą lėmė keli gaisrai, įvykę biokuro saugyklose ir Alytuje.

„Mažoji renovacija“

2020 m. „mažoji renovacija“ vyko gana pasyviai. To priežastys LŠTA 2020-11-13 raštu Nr. 126 išdėstytos institucijoms (EM, AM ir BETA). 2020-07-27 Aplinkos ministerija pakeitė Klimato kaitos programos kompensacinių išmokų daugiabučių namų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimui tvarkos aprašą ir sudarė sąlygas gyventojams gauti kompensacinę išmoką saulės plokštelinio ar vakuuminio kolektorių, skirtų vandens šildymui, mažo galingumo šilumos siurblių, skirtų karšto vandens ruošimui, diegimui. Šiuos pakeitimus LŠTA ginčijo visoms galimoms institucijoms.

Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių tobulinimas

LŠTA teikė siūlymus keisti ŠTVT ir jas išdėstyti nauja redakcija, tačiau EM atliko pakeitimus tik, susijusius su Efektyvumo direktyvos nuostatų perkėlimu.

Vandens paruošimo rekomendacijų parengimas ir termofikacinio vandens apskaitos ir jų nuostolių trasose praradimo problemos sprendimo būdai.

LŠTA įstojus į Vokietijos šilumininkų asociaciją AGFW, asociacija įsigijo teisę versti ir platinti AGFW techninius teisės aktus. Į lietuvių kalbą išvertė ir suredagavo dokumentą „Reikalavimai cirkuliaciniam vandeniui pramoninėse ir centralizuotose šildymo sistemose ir

1 priedas
rekomendacijos dėl sistemų darbo“. Baigiamas rengti „*Vamzdžiai su plastiko apvalkalu (KMR) naudojami statant centralizuoto šildymo sistemas*“. Planuojama, kad pasiteisinus, bus verčiami ir kiti vokiečių CŠT reglamentuojantys standartai, taisyklės instrukcijos ir rekomendacijos.

2020-12-11 EM pristatė atliktą studiją, kurios išvada – siūlyti techninio pobūdžio teisės aktus rengti LŠTA ir tvirtinti juos kartu su LEA.

Šilumos perdavimo tinklų hidraulinių bandymų reglamentavimas

LŠTA atlikusi situacijos vertinimą, nustatė, kad būtų tikslinga atlikti studiją, apimančią kitų šalių patirtį, atlikti tam tikrus tyrimus. Vyko derybos su galimais studijos vykdytojais dėl šio darbo atlikimo, LŠTA kreipėsi į Energetikos ministeriją dėl dalinio studijos finansavimo. Deja, ministerija informavo, kad prie šios studijos finansavimo neprisidės.

Siūlymai VERT veiklos tobulinimui

Karantinas prisidėjo prie to, kad VERT įsiklausė dar prieš porą metų teiktą LŠTA siūlymą, kad VERT posėdžiai būtų transliuojami nuotoliniu būdu. 2020 metais antrą kartą VERT pateikė Šilumos kainų nustatymo metodikos naujos redakcijos projektą, kuriam LŠTA teikė pasiūlymus. LŠTA aktyviai kėlė klausimą dėl šilumos kainų nustatymo ir perskaičiavimo vėlavimų. Apie vėlavimus informavo Seimą, Prezidentūros atstovus, Valstybės kontrolę ir kitas institucijas.

Pastatų vidaus sistemų priežiūros kokybės ir būklės gerinimas

Nuo 2020 m. VERT Šilumos ūkio įstatymo 20 str. 6 dalį (daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemų periodinius patikrinimus dėl jų atitikties nustatytiems reikalavimams ne rečiau kaip kartą per ketverius metus atlieka Taryba) VERT įgyvendina vadovaujantis Daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemų patikrinimų atitikties deklaracijomis ir atliekant šių sistemų patikrinimus vietoje taisyklėmis, patvirtintomis VERT 2019 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. O3E-857. Energetikos ministerija atliko LŠTA inicijuotas Pastato šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros tvarkos aprašo pataisas.

Išmaniosios apskaitos duomenų perdavimo technologijos

LŠTA nuolatos įtikinėja Energetikos ministeriją, kad pilna apimtimi būtų perkeltos Energijos efektyvumo direktyvos nuostatos. Pirmiausia prie direktyvos nuostatų perkėlimo turėjo prisidėti „mažoji renovacija“, tačiau dėl biurokratinių sąlygų ši priemonė vyksta pasyviai. LŠTA šiuo metu deda pastangas, kad 2021-2027 m. finansinės paramos priemonėse valstybė numatytų, kaip galima didesnę paramos sumą ir intensyvumą išmaniajai apskaitai ir CŠT tinklo valdymui/monitoringui. 2020-06-04 LR Seimas priėmė Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 8, 11 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymą, kuriuo reglamentuota, kad visi nauji atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai, skaitikliai ir dalikliai butuose įrengiami su nuotoliniu nuskaitymu. Taip pat geriamojo vandens atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų, įrengtų prieš karšto vandens ruošimo įrenginį, rodmenis turi būti galima nuskaityti nuotoliniu būdu. Įtvirtintas reikalavimas Savivaldybių tarybos ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba užtikrina, kad būdas, kaip yra nuskaityti atsiskaitomųjų prietaisų duomenys, neturėtų įtakos apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio dydžiui. Atkreiptinas dėmesys, jog Efektyvumo direktyvoje reikalaujama: *Jau įrengti skaitikliai ir šilumos dalikliai, kurie nėra nuskaitymi nuotoliniu būdu, ne vėliau kaip 2027 m. sausio 1 d. pertvarkomi į nuotoliniu būdu nuskaitymus prietaisus arba tokiais pakeičiami, nebent atitinkama valstybė narė įrodytų, kad tai nėra ekonomiškai efektyvu.* Perkėlus į direktyvos reikalavimus, nusimato išmanios technologijos plėtra.

Organizuoti keli webinarai CŠT skaitmenizacijos temomis.

Dėl biomasės tvarumo

Europos Komisijos planai ilgainiui atsisakyti biomasės energetikos sektoriuje tampa vis aktualesni. Europos Komisijos tvaraus finansavimo ir Taxonomy paketas nubrėžia kai kurias gairės dėl biomasės tvarumo traktavimo. 2021 m. planuojama AEI direktyvos (REDIII) ir kitų reglamentų peržiūra, kuriuose, pagal dabartinę EK poziciją, bus bandoma judėti link biomasės atsisakymo energetikoje. 2020 metų rudenį pasiekus informacijai, kad Europos Komisija nori priimti papildomus griežtinimus ypatingai greitai – kelių metų bėgyje, kas neigiamai paveiktų visą biomasės energetikos sektorių, biokuro kainas bei tolimesnes vystymo galimybes.

Tokiems ES tikslams priešinasi besiformuojanti ES narių valstybių grupė. Lapkričio 5 d. Europos komisijai buvo išsiųstas bendras Čekijos, Estijos, Vengrijos, Latvijos, Lietuvos ir Lenkijos neoficialus pranešimas apie biomasės ir bioenergijos aspektus ES taksonomijoje. Tikimasi, kad ateityje prie palaikančių šalių prisijungs ir Suomija su Švedija.

Lapkričio 3 d. atsakingiems Europos Komisarams išsiųsta šešių Lietuvoje veikiančių Konfederacijų ir Asociacijų pozicija dėl biomasės energetikos svarbos ir galimų grėsmių šių sektorių nepamatuotai ar nepagrįstai ribojant. Kreipimesi biomasės išteklių naudojimas Lietuvoje pateikiamas kaip pavyzdys Europos šalims, apžvelgiami teigiami pokyčiai atsiradus biomasės energetikai. Laiške prašoma skirti laiko nuotoliniam susitikimui, kurio metu Lietuvos asociacijų atstovai galėtų išsamiau pristatyti savo poziciją.

Taip pat LŠTA bendradarbiaujant su LITBIOMA pateikė bendrą poziciją, jog biomasė turėtų išlikti pagrindiniu šilumos gamybos kuru straipsniui „Ar turi ateitį biomasės deginimas?“, publikuotam 2020 m. lapkričio 3 d. portale www.manoukis.lt

Savivaldybių (socialinio) būsto nuomininkų skolų šilumos tiekėjams problemos sprendimas

LŠTA parengė teisės aktų paketą, numatantį subsidiarią savivaldybių kaip būsto savininko atsakomybę už savivaldybių (socialinio) būsto nuomininkų skolas ir trišalių sutarčių tarp nuomininko, savininko (savivaldybių) ir CŠT įmonių privalomumą, derino poziciją šiuo klausimu su Lietuvos savivaldybių asociacija.

LR sveikatos apsaugos ministerijos iniciatyvų, kurie žalingi CŠT įmonėms, blokavimas

LŠTA prevenciškai užkirto kelią LR sveikatos apsaugos ministerijos norui CŠT įmonių sąskaita taupyti ligoninių lėšas, kurios skirtos atsiskaityti už paslaugas šilumos tiekėjams, siekta, kad sveikatos priežiūros įstaigoms Kompensacijos už rezervinę galią metodiką tvirtintų LR sveikatos apsaugos ministras. Prieštaraujant parengtų teisės aktų paketui LŠTA dirbo su LR Vyriausybe, LR energetikos ministerija, Valstybine energetikos reguliavimo taryba ir pasiekė, kad LR sveikatos apsaugos ministerija atsisakytų minimų planų.

LR aplinkos ministerijos veiksnių apskundimas dėl LR konkurencijos įstatymo pažeidimo.

LŠTA apskundė LR aplinkos ministerijos veiksmus LR konkurencijos tarybai dėl CŠT įmonių diskriminavimo skirstant paramą ir paprašė įvertinti LR aplinkos ministro 2020 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. D1-303 patvirtino Klimato kaitos programos kompensacinių išmokų saulės energijos technologijų, šilumos siurblių ir šilumos saugyklų panaudojimas šilumos energijai gaminti, karštam vandeniui ruošti ir (ar) elektros energijai gaminti atnaujintuose (modernizuotuose) daugiabučiuose namuose, neprijungtuose prie centralizuotos šildymo sistemos, siekiant nulinio šiltnamio efektą

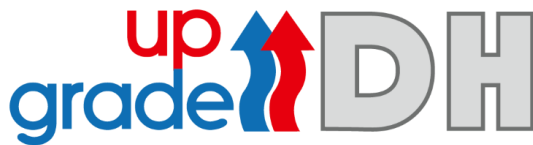
1 priedas
sukeliančių dujų išmetimo lygio, skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo nuostatas, kuriomis, LŠTA teigimu, pažeidžiami Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnis, 41 straipsnio 1 dalies 18, 19 ir 21 punktai, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108(3) straipsnis. Bendradarbiaujama su LR konkurencijos taryba šiuo klausimu ir siekiama, kad minimas aprašas būtų panaikintas arba pakeistas įtraukiant CŠT įmones.

Bendradarbiavimas su Lietuvos energetikos agentūra

LŠTA kiekvienais metais organizuoja pasitarimus su agentūros atstovais dėl šilumos vartotojų švietimo ir konsultavimo priemonių įgyvendinimo. Su Energetikos ministerija energetikos įmonės privalėjo pasirašyti minėtos priemonės vykdymo susitarimą iki 2030. Ateityje siektinas dar glaudesnis ryšys tarp agentūros ir asociacijos.

Dalyvavimas tarptautiniuose projektuose

- **Tarptautinis projektas Upgrade DH „Upgrade District Heating“**

LŠTA ir UAB „Šalčininkų šilumos tinklai“ yra tarptautinio projekto, vykdomo pagal ES bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą „HORIZON 2020“, partneriai. Iš viso projekte dalyvauja 11 partnerių, iš Vokietijos, Danijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Lietuvos, Kroatijos bei Italijos. „UpgradeDH“ projektas siekia pagerinti centralizuotų šilumos tiekimo tinklų efektyvumą, teikiant paramą modernizuojant pasirinktiems demonstraciniams atvejams, kuriuos galima atkartoti visoje Europoje.

Projekto medžiagos pagrindu atlikta:

- Pravesti keli internetiniai seminarai CŠT įmonėms;
- Į lietuvių kalbą išverstas Euroheat and Power sukurtas „Centralizuotai tiekama šiluma - švari aplinka“ centralizuota šilumos tiekimo įvaizdį gerinantis vaizdo įrašas.
- Į lietuvių kalbą išverstas ir atspausdintas vadovas „Centralizuoto šilumos tiekimo sistemų tobulinimas“;
- Šalčininkų ŠT bazėje atlikti naujų technologijų diegimo techniniai-ekonominiai skaičiavimai;
- Atstovaujant VERT atstovams įvyko LŠTA inicijuotas konsorciumo pasitarimą reguliavimo ir kainodaros klausimais, kurio metu VERT atstovai susipažino su užsienio šalių ir pristatė Lietuvos CŠT sektoriaus reguliavimo ir kainodaros ypatumus.

- **Tarptautinis projektas BSAM „Baltic Smart Assets Management“**

●●● Baltic Smart Asset Management

Pagrindinis CŠT technologijos trūkumas yra didelis kapitalo poreikis, neefektyvi eksploatacija (šilumos nuostoliai) ir maža kapitalo grąža. CŠT įmonės sunkiai pritraukia naujos kartos išsilavinusius darbuotojų. Norint išspręsti šiuos iššūkius, padidinti CŠT efektyvumą ir sumažinti kapitalo poreikį, vienas iš reikalingiausių procesų yra „protingas“ turto valdymas (Smart Asset Management). Protingai valdant ir prižiūrint turtą jis tarnaus ilgiau ir efektyviau bei suteiks dar labiau prieinamą šilumą galutiniams vartotojams.

Projekto BSAM tikslas - sukurti metodus ir tarptautinio bendradarbiavimo procesus turto išteklių valdymo plėtrai Baltijos jūros regione.

- Nustatyti kliūtis ir sėkmės veiksnius kuriant ir diegiant protingą išteklių valdymą, šilumos tiekimo tinklų skaitmeninimą.
- Sukurti tarptautiniais mastais pritaikomus CŠT tinklų būklės stebėjimo metodus.
- Šiuolaikinių IT priemonių pritaikymas ir panaudojimas duomenų srautų apdorojimui ir CŠT tinklų priežiūros numatymui.

Projekto rėmuose:

- LŠTA 2020 m. rugsėjį organizavo nuotolinį tarptautinį seminarą „Smart Asset Management of District Heating“ (Išmanusis CŠT infrastruktūros valdymas), kurio tema – šilumos perdavimo tinklų patikimumas, taikomi metodai ir technologijos trumpalaikiam ir ilgalaikiam ilgaamžiškumui užtikrinti.
- LŠTA inicijavo švietėjiško videofilmo kūrimą apie Lietuvoje taikomas CŠT vamzdynų patikimumo ir ilgaamžiškumo priemones bei technologijas.
- Projekto medžiagos pagrindu praversti keli internetiniai seminarai CŠT įmonėms, pristatytos naujos vamzdynų stebėsenos ir priežiūros bei remonto technologijos.

Lapkričio 24-25 dienomis Švedijos šilumininkų kvietimu LŠTA prezidentas dalyvavo ir skaitė pranešimus dvejose tarptautinėse nuotolinėse konferencijose – tai Linnaeus universiteto organizuotoje mokslinėje konferencijoje Eco-Tech ir tarptautinėje centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo konferencijoje „Šilumos tinklų ateitis“ (angl. The Future of Thermal Grids). Buvo pristatyti Lietuvos CŠT sektoriaus pasiekimai ir problemos, kartu buvo gera proga tiesiogiai išgirsti apie švedų kolegų aktualijas, naujausias technologijas ir ateities planus.

Siekta dalyvavimo naujuose tarptautiniuose CŠT temos projektuose

- **LŠTA siekė dalyvavimo tarptautiniame projekte „LowTEMP“**
„LowTEMP“ projekto tikslas buvo orientuotis į CŠT tinklų tvarumo skatinimą. Draugiška aplinkai ir į ateitį orientuotą ekonomiškų sprendimų paiešką ketvirtos kartos CŠT tinklų įrengimui.
- **LC-GD-2-1-2020** LŠTA, kartu su partneriais iš užsienio, nuo gruodžio mėn. pradžios aktyviai įsitraukusi į Horizon 2020 programos kvietimą teikti paraiškas mokslinių tyrimų ir eksperimentinėje plėtros srityje.

Projekto konsorciumas orientuotas į 4 kartos CŠT sistemų perėjimas prie 5 kartos CŠT sistemų ir centralizuoto vėsinimo panaudojimo galimybes.

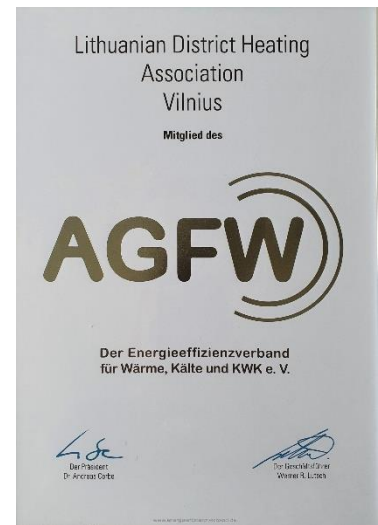
Narystė tarptautinėje Euroheat&Power asociacijoje

Vyksta bendradarbiavimas tarp LŠTA ir Euroheat&Power asociacijos. Keičiamasi informacija, pateikiami Lietuvos CŠT sektoriaus rodikliai apžvalgai „Country by Country, CŠT įmonės dalyvavo projekte „We are all connected“ (AB „Vilniaus šilumos tinklai“, AB „Kauno šilumos tinklai“, UAB „Mažeikių šilumos tinklai“, AB „Panevėžio energija“, AB „Šiaulių energija“). Per 2020 m. vyko intensyvus pasiruošimas 2021 m. Euroheat&Power kongresui Lietuvoje.

Narystė Vokietijos šilumininkų asociacijoje

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos Tarybos sprendimu, LŠTA nuo š.m. rugpjūčio 20 d. priimta į Vokietijos šilumos, vėsumos ir kogeneracijos efektyvios energetikos asociaciją AGFW (www.agfw.de). Ši organizacija, gyvuojanti beveik 40 metų, yra viena iš stipriausių ir pažangiausių Europoje techninių taisyklių ir rekomendacijų rengimo ir leidybos srityje. Asociacija vienija daugiau kaip 500 Vokietijos įmonių bei nemažai Europos šalių organizacijų ir asocijuotų struktūrų (Švedijos, Estijos, Olandijos, Šveicarijos, Austrijos). Kadangi Lietuvoje daugumos techninių teisės aktų, reglamentuojančių šilumos ūkį, atnaujinimo procesas vyksta lėtai, iki šiol dar galioja pasenę sovietinių laikų standartai ir normos, todėl, būnant AGFW nariu, LŠTA buvo suteikta galimybė susipažinti ir įsigyti Vokietijos kompetentingų specialistų parengtas, ES standartus atitinkančias gaires ir taisykles, išversti į lietuvių kalbą ir pritaikyti, teikiant siūlymus Energetikos ministerijai ir kt. institucijom dėl galiojančių CŠT teisės aktų atnaujinimo. Taip pat nuolatos dalyvauti Vokietijos šilumininkų organizuojamuose susitikimuose, mokymuose, dalintis patirtimi ir informacija

Komunikacinė veikla

- Rengti švietėjiški ir aiškinamieji straipsniai aktualiais šilumos ūkio klausimais.
- Pasirašyta sutartis su BNS dėl informacijos įkėlimo.
- Parengti video filmai:
 - ✓ „Centralizuotai tiekiamą šilumą - švari aplinka“
 - ✓ „Studijuok šilumos energetiką“,
 - ✓ „Šilumos tiekimo tinklų patikimumas ir ilgaamžiškumas“.
- Tęsimas bendradarbiavimas su valdžios institucijomis, dalyvavimas renginiuose ir konferencijose.
- Informacijos talpinimas interneto svetainėje www.lsta.lt
- LŠTA rengiamo leidinio „Šiluminė technika“ platinimas elektroniniu ir popieriniu formatu;
- Knygos „Šilumos vartotojo vadovas“ platinimas.
- LŠTA prisidėjo prie antikorpucinio CŠT įmonių švietimo, ragino diegti antikorpucines politikas įmonėse, parengė metodinę medžiagą, platino vidinių dokumentų pavyzdžius korupcijos prevencijai užtikrinti.

LŠTA tarybos sprendimas dėl apdovanojimų Balsavimui teikiami 7 kandidatai Energetiko garbės ženklui gauti, bei 88 kandidatai LŠTA padėkos rašto apdovanojimams.

Taip pat inicijuoti Šilumos energetikos Garbės ženklo maketavimo ir gamybos darbai.

Parengta CŠT sektoriaus 2019 m. ūkinės veiklos apžvalga

Metinė CŠT įmonių ūkinės veiklos suvestinė apžvalga išplatinta leidinyje „Šiluminė technika“ Nr. 2. Detalūs kiekvienos įmonės rodikliai pateikti LŠTA interneto svetainėje tik nariams pasiekiamoje direktorijoje <https://lsta.lt/cst-rodikliai-metines-ataskaitos/>.

Žurnalas „Šiluminė technika“

Per 2020metus buvo išleisti 3 periodinio žurnalo „Šiluminė technika“ numeriai (tiražas: 400 egz.), viso buvo publikuota apie 50 straipsnių.

Visus žurnalo „Šiluminė technika“ numerius galima rasti LŠTA interneto svetainėje: <https://lsta.lt/silumos-ukis/zurnalas-silumine-technika/>

Šilumos vartotojų informavimas

Šilumos vartotojų informavimo pagrindiniu šaltiniu ir toliau išlieka LŠTA interneto svetainė, pranešimai spaudai, dalyvavimas TV ir radijo laidose, žurnalas „Šiluminė technika“. LŠTA kiekvieną šildymo sezono mėnesį apklausia CŠT įmones ir pateikia šilumos suvartojimo analizę. Jos pagrindu (o kartais iki tol) parengiamas pranešimas spaudai apie to mėnesio suvartojimą ir mokėjimus už šildymą. Kadangi mokėjimai labiausiai priklauso nuo lauko oro temperatūros, todėl LŠTA turi sutartį su LHMT dėl vidutinių paros temperatūrų šildymo, kurios skelbiamos LŠTA tinklalapyje.

Taip pat LŠTA aktyviai informuoja vartotojus apie „mažosios renovacijos“ naudą ir finansinės paramos galimybes. Taip pat nuolat kalbama ir iš prižiūrėtojų reikalaujama atlikti tinkama vidaus šildymo sistemų ir šilumos punktų priežiūrą. Komunikacijos dėka, vartotojai supranta, kad butų šildymo kokybė priklauso nuo vidaus sistemų prižiūrėtojo kokybiško darbo rezultatų.

Populiarinti ir padėti rengti šiluminės energetikos darbuotojus ir specialistus.

Bendradarbiavimas su mokslo įstaigomis, konsultacijos su CŠT įmonėmis (dalis jų jau dabar studentams moka stipendijas studijų metu), parengtas ir išplatintas video filmas „**Studijuok šilumos energetiką**“. Filme paprastai ir aiškiai parodytas šilumos kelias (nuo gamybos šaltinio iki pastatų), CŠT privalumai (plačiai naudojamas biokuras (žalia šiluma) ir neteršiama aplinka), naudojamoms šiuolaikinėms technologijoms.

2020 m. vasario 25 d. Litexpo vyko paroda Studijos 2020, kurioje LŠTA kvietė aplankyti bendrą ENERGETIKAI skirtą standą, kurioje LR Energetikos ministerijos. Lietuvos

1 priedas
šilumos tiekėjų asociacija kartu su Vilniaus šilumos tinklais pristatė ir supažindino būsimus studentus su karjeros galimybėmis centralizuoto šilumos tiekimo įmonėse

CŠT visuomet reikalingas, o joje veikiančioms įmonėms visuomet reikia jaunų profesionalų, juolab dabar, kai šioje srityje vykdomi vis inovatyvesni ir ambicingesni projektai. Siekiant paskatinti šilumos energetiko specialybės populiarinimą buvo sukurtas specialybę pristatantis minėtas vaizdo įrašas, kuris prieš kasmetinius stojimus į aukštąsias mokyklas buvo aktyviai viešinamas, pasinaudojant socialinės medijos priemonėmis. Reklaminė kampanijos metu iš viso buvo pasiekti 17 776 žmonės. Pagrindė buvo orientuotasi į 18-24 metų žmonių auditoriją.

Praktinė ir metodinė pagalba Energetikos sektoriaus profesinio standarto dėl darbininkų rengimo profesinėse mokyklose sukūrimui

Su LŠTA pagalba parengti ir 2020 m. lapkričio mėn. viešam derinimui pateikti:

- LR energetikos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. lapkričio 7 d. įsakymą Nr. 1-220 „Dėl Energetikos objektus, įrenginius įrengiančių ir (ar) eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ [projektas](#).
- Tarybos nutarimo „Dėl Bendros energetikos darbuotojų atestavimo schemos patvirtinimo“ [projektas](#).

Ryšių stiprinimas su valdžios struktūromis

LŠTA išbandė dvi taktikas bendraujant su VERT. Pirmoji buvo agresyvus puolimas, kritikavimas dėl neveiklumo, skundimas Prezidentūrai, Seimui, Valstybės kontrolei ir t.t. Šiai taktikai nedavus rezultatų, LŠTA pakeitė kryptį į bendradarbiavimo, pozicijų suderinimo ir bendro tikslo siekimo politiką. Šiuo metu LŠTA įdirbis leidžia į LŠTA pasitarimus nuotoliniu būdu pasikviesti ministerijų, VERT specialistus, taip pat viceministrus ir VERT narius.

LŠTA įmonių ar valdžios institucijos prašymu parengė pažymą ir pasiūlymus šiomis temomis:

1. Pastato šildymo prietaisų (radiatorių, rankšluosčių džiovintuvų) keitimo tvarka;
2. Sandėliuojamo biokuro energetinės vertės sumažėjimas;
3. Dėl nacionalinio ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonių plano;
4. Šilumos tiekėjams nepriklausančių, bet jų naudojamų šilumai perduoti vamzdynų eksploatavimo atsisakymo galimybių pažyma;
5. Mobilaus šildymo būdų apžvalga ir panaudojimas vidutinio daugiabučio karšto vandens tiekimui.
6. Savivaldybių (socialinio) būsto nuomininkų skolų šilumos tiekėjams problemos sprendimo vertinimo pažyma.

Aktualūs COVID-19 ir karantino klausimai

2020 m. kovo 25 d. LŠTA išplatino pranešimą „Sunkumų patiriantiems gyventojams atsiskaitymų lengvatos galimos, bet papildomų sąlygų yra“. Reaguojant į narių paklausimus, LŠTA kreipėsi į NNVSC su prašymu pateikti rekomendacijas, paaiškinimus (ar gaires), kokių būtinųjų priemonių ir teisėtų reikalavimų privalu imtis, jei tektų įeiti į butus, ar kitas patalpas, kuriose gyvena saviizoliacijoje esantys ir galimai virusu užsikrėtę žmonės. Taip pat buvo parengta apžvalga apie Koronavirusą kaip nenugalimą jėgą (force majeure). Įmonėms susipažinti ir naudoti atsakant į fizinių ir juridinių vartotojų paklausimus

Esant šalyje karantino sąlygomis, CŠT įmonės ieškojo būdų kaip užtikrinti aukštos kvalifikacijos darbuotojų atliekamų funkcijų tęstinumą (pvz. katilinių operatoriai, dispečeriai), jeigu nuolatinis specialistas susirgtų ir įmonė neturėtų pakaitinio personalo. Dėl to ypač buvo sunerimę mažų miestų šilumos tiekėjai. Atitinkamai kitos ŠT įmonės galbūt būtų galėję teikti rezervinio personalo paslaugą. 2020 m. balandžio 3 d. LŠTA apklausė narius dėl esamos situacijos, kad išsiaiškinti poreikį bei gavo Teisininko komentarą dėl tokios paslaugos gavimo/teikimo, atsakomybės ir apmokėjimo proceso įteisinimo darbuotojų nuomos sutartis. Taip pat organizavo pasitarimą dėl CŠT įmonių specialistų laikino pakeitimo (nuomos) poreikio (ligos ar izoliacijos atveju), esant ekstremaliai padėčiai.

2020 m. balandžio mėn. LŠTA apklausė įmones dėl mokėjimo sutrikimų. Paskelbus šalyje karantino sąlygas, kai kuriose ŠT bendrovėse sutriko mokėjimų už šilumą ir karštą vandenį gavimas per įmokų surinkimo operacijas teikiančias organizacijas (Lietuvos paštas, "Perlo" terminalai, prekybos centrai ir kt.). LŠTA taip pat kreipėsi į Energetikos ministeriją, kad ši pateiktų nuomonę dėl nebuitinių vartotojų informavimą karantino metu dėl laikino šilumos nutraukimo, taip pat į VERT dėl sąnaudų, susijusių su karantinu, padengimo.

2020 m. balandžio 17 d. Energetikos ministerija, COVID-19 ir ekonomikos skatinimo priemonių kontekste, skubos tvarka paprašė LŠTA indikuoti finansinės paramos (ES parama, KKP, biudžetas) poreikius papildomiems projektams CŠT sektoriuje. LŠTA apklausė narius, informuodama apie Vyriausybės ruošiamą ekonomikos gaivinimo planą ir planuojamą persikirstymą likusių ES paramos lėšų projektams, kurie galėtų būti įgyvendinti kaip galima greičiau.

2020 m. balandžio pabaigoje LŠTA išsiuntė raštus Energetikos ministerijai (kopija Seimo Energetikos ir darnios plėtros komisijai ir Finansų ministerijai) dėl kliūčių spartesniam Valstybės pagalbos lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimui bei raštą dėl paramos skyrimo biokuro katilinių modernizavimui.

2020 m. gegužės 6 d. Vyriausybei patvirtinus Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planą iš LŠTA siūlytų priemonių šilumos ūkio sektoriaus infrastruktūros projektams, buvo įtrauktas finansavimas pagal 2 kryptis:

- Šilumos tiekimo tinklų ir rezervinių katilinių modernizavimas ir plėtra
- Daugiabučių namų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimas įrengiant nuotolinį duomenų nuskaitymą nuo šilumos apskaitos prietaisų pastatuose

Per 2020 m. birželio-liepos mėn. vyko intensyvios diskusijos su Energetikos ministerija ir narias ruošiamos minėtų priemonių projektų finansavimo sąlygų aprašai. Deja, bet rugpjūčio mėn. ministerija priėmė sprendimą šiemet nebeskelbti kvietimų.

Asociacijos nariai išties turi į ką kreiptis ir tartis, ieškant susidariusių problemų sprendimo būdų. Stiprėjantis supratimas apie bendros veiklos nešamą naudą, skatina asociacijos augimą. Todėl šia kryptimi tęsime savo veiklą ir kitais metais, nukreipdami savo tikslu ir uždavinius geresnės ir modernesnės Lietuvos šilumos ūkio ateities link.